

KERK-KRAFT

GELOOFGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

CORONA EDITIE 42

Jaargang 9, nummer 5

23 december 2020

KERSTMIS 2020

De Koning is geboren. Zijn kroon zijn de mensen, om Hem heen vergaard.

(tekening: Anita van der Kam)

Hoogfeest van Kerstmis

Met open armen ligt Jezus in de voederbak.
Iedereen wil hij omarmen.
Het is onroerend om te zien en het geeft ons een warm gevoel
om ons verbonden te weten.
In de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest. Amen.

Ontsteken van licht

Vier weken zijn aan deze dag vooraf gegaan, waarin verwachtingen zijn gevoed, hoop is gewekt. Het licht groeide. Een nieuwe toekomst is geboren. Het licht niet meer te doven. Ontsteek een lichtje/kaars, vreugdelicht, voor dit kind hier geboren. Licht in de duisternis.

Zijn geboorte zet de wereld in een nieuw licht.
Een kind wijst ons de weg, naar gerechtigheid en vrede,
liefde en verbondenheid.
Waar kan deze boodschap mooier klinken dan bij een pasgeboren kind.
Een pasgeboren kind roept in ons gevoelens op die ons diep raken.
Ze raken aan het goddelijke en tegelijk aan het diep menselijke.
Met deze geboorte is een nieuw licht opgegaan over de wereld.
Mogen wij ons geroepen voelen dit licht door te geven aan iedereen
tot zegen voor de wereld.

Rene Hornikx

De kracht van het kleine

Inleiding tot de viering die niet doorgaat

Het coronavirus heeft iets voor elkaar gekregen dat nooit eerder voorkwam in de Nederlandse kerkgeschiedenis: geen kerstnachtvieringen in katholieke kerken. Hoewel het er enkele weken geleden nog naar uitzag dat een bescheiden viering in Glorieux realiseerbaar was, blijkt nu dat de gezondheidsrisico's te groot zijn. Maar desondanks willen we als gemeenschap de nacht van licht en hoop toch vieren. Thuis, ieder in zijn eigen omgeving, komen we digitaal dan wel schriftelijk tezamen voor het Venite Adoremus.

Marleen, Joost, Linda en Anita hebben samen de viering van vanavond die niet doorgaat, voorbereid. Onderstaand de welkomstwoorden van Linda die zij in Glorieux zou hebben willen uitspreken.

Veel rooms-katholieke kerken door heel Nederland, waaronder in het bisdom Den Bosch, houden dit jaar geen nachtmis. Hoewel we vanwege de coronamaatregelen maximaal dertig mensen mogen binnenlaten in de kapel van Glorieux, hebben we toch besloten om voor onze geloofsgemeenschap een kleine kerstviering op te tuigen die ook online te volgen is.

Marleen Kremers, Anita van der Kam en Linda Derksen togen daarom naar Nijmegen om samen met voorganger Joost Koopmans de liturgie vorm te geven.

Als thema hebben we gekozen voor 'de kracht van het kleine'. Alles begint immers klein; met een gedachte, een idee, inspiratie. Een lichtje, hoe klein ook, is groot genoeg om het duister te verdrijven. En zo'n lichtje kunnen we allemaal wel gebruiken nu we te maken hebben met een strenge lockdown. 'Altijd het licht blijven zien', zo trappen we daarom af in de proloog. De klassieke kerstmeezingers zijn vervangen door gesproken gebeden en Taizé-melodieën die we op zachte toon mee kunnen neuriën. 'Ik wil geloven in de kleine daad', spreken we uit in de geloofsbelijdenis. De sfeer zal anders zijn, maar ook in kleine kring op betekenisvolle manier vieren is waardevol nadat we er bijna heel 2020 van verstoken zijn gebleven.

Paus Franciscus onderstreepte dit jaar in een audiëntie de noodzaak van solidariteit in de coronacrisis. Hij haalde het verhaal van de Toren van Babel (Gen. 11, 1-9) aan. 'We bouwen torens en wolkenkrabbers, maar vernietigen de gemeenschap. We brengen gebouwen en talen bijeen, maar breken de culturele rijkdommen af', aldus de Paus. We kenden geen grenzen en reikten tot aan de hemel. Alles kon. En toen ineens niet meer.

In een middeleeuws verhaal over de bouw van de toren staat te lezen dat wanneer er een man viel en stierf, niemand de stem verhief. Maar wanneer een steen viel, begonnen allen te jammeren. Er was immers tijd en arbeid nodig om een steen te maken. Is een steen meer waard dan een mensenleven? Ook vandaag de dag wordt die discussie gevoerd. Daarom moeten we het moment van bezinning met Kerst echt nemen.

Lezingen Kerstavond

Eerste lezing: Jesaja 9,1-3.5-6

In onzekere tijden zonder uitzicht spreekt Jesaja profetisch uit dat een stralend licht zal opgaan en dat wij gaan leven in vrede.

Het volk dat ronddwaalt in het donker, ziet dan een helder licht, over hen die wonen in een land vol duisternis gaat dan een stralend licht op. Uitbundig laat Gij hen juichen en overstelpt hen met vreugde; zij verheugen zich voor uw aanschijn zoals er vreugde is bij de oogst en gejuich bij het verdelen van de buit. Want het drukkende juk, de stang op hun schouders, de stok van de drijver, Gij breekt ze stuk als op de dag van Midjan. Want een kind wordt ons geboren, een zoon wordt ons gegeven. De heerschappij rust op zijn schouders; men noemt hem: Wonder van beleid, Sterke God, Vader voor eeuwig, Vrededorst. Groot is de macht en eindeloos de vrede voor de troon van David, voor zijn koninkrijk; hij zal het stichten en stutten door recht en gerechtigheid van nu af en voor altijd. De ijverzuchtige liefde van Jahwe der legerscharen zal dit bewerken.

Vraag: Voor wie wilt u een licht zijn dat uitzicht biedt?

Evangelie: Lucas 2,1-14

Een kind wordt geboren. Het brengt vrede op aarde. Een nieuwe toekomst gloort aan de horizon.

In die dagen kwam er een besluit van keizer Augustus, dat er een volkstelling moest gehouden worden in heel zijn rijk. Deze volkstelling had voor het eerst plaats toen Quirinius landvoogd van Syrië was. Allen gingen op reis, ieder naar zijn eigen stad om zich te laten inschrijven. Ook Jozef trok op en omdat hij behoorde tot het huis en geslacht van David, ging hij van Galilea uit de stad Nazaret naar Judea, naar de stad van

David, Betlehem geheten, om zich te laten inschrijven, samen met Maria, zijn verloofde, die zwanger was. Terwijl zij daar verbleven,

brak het uur aan waarop zij moeder zou worden; zij bracht haar zoon ter wereld, haar eerstgeborene, wikkelde hem in doeken en legde Hem neer in een kribbe, omdat er voor hen geen plaats was in de herberg.

In de omgeving bevonden zich herders die in het open veld gedurende de nacht hun kudde bewaakten. Plotseling stond een engel des Heren voor hen en zij werden omstraald door de glorie des Heren, zodat zij door grote vrees werden bevangen. Maar de engel sprak tot hen: 'Vreest niet, want zie, ik verkondig u een vreugdevolle boodschap die bestemd is voor het hele volk. Heden is u een Redder geboren, Christus de Heer, in de stad van David. En dit zal voor u een teken zijn: gij zult het pasgeboren kind vinden, in doeken gewikkeld en liggend in een kribbe.' Opeens voegde zich bij de engel een hemelse heerschare; zij verheerlijkten God met de woorden: 'Eer aan God in den hoge en op aarde vrede onder de mensen in wie Hij welbehagen heeft.'

Vraag: Wie of wat verlicht uw leven in deze dagen?

De kracht van het kleine

Kerst is een feest dat uitbundig wordt gevierd. Ook als je niet christelijk bent, is het een onderdeel van het jaarritme geworden. Gelovigen vieren met Kerstmis het verhaal dat God de wereld niet aan haar lot heeft overgelaten. In Jezus is Hij geboren als het licht dat de duisternis overwint. Ook de kerken pakken dan flink uit. Neem onze eigen geloofsgemeenschap Augustinus. We reserveren het Atrium van het Augustinianum zodat er honderden mensen kunnen deelnemen aan de viering, we zorgen voor een sfeervolle verlichting en een rijke versiering. Voorgangers en koor hebben zich goed voorbereid en iedereen glimt van alle kanten! Maar dit jaar is alles anders. Door het besmettelijke coronavirus blijven de kerken op kerstavond dicht, en als er op kerstmorgen al een viering is, mogen er maar dertig mensen komen. En thuis mogen we ook maar drie bezoekers ontvangen. Een uitbundig feest met de hele familie zit er dit jaar dus niet in.

Authentiek

Volgens paus Franciscus zal Kerst dit jaar, door de beperkingen authentiek zijn dan andere jaren en minder commercieel. Hij hoopt dat de viering van de geboorte van Jezus Christus daardoor religieuzer en echter wordt en verwijst daarbij naar het kerstverhaal en de zorgen en ontberingen die Jozef en Maria, de ouders van Jezus, destijds hadden. En inderdaad, te midden van de grootmachten van deze wereld, van mensen die vooral 'iets' willen zijn, liefst 'veel' en altijd 'méér' is het kerstverhaal van een benijdenswaardige eenvoud.

Een klein verhaal.....

Te midden van de grootmachten van toen, keizer Augustus die met zijn leger de hele wereld onder de duim hield, wordt een kind geboren. Wie of wat is er weerlozer dan een kind? Geen eigen kracht, geen eigen weg. Het wordt gevoed, het wordt geleid. Geen groter tegenstelling met macht dan in zo'n pas begonnen menselijk wezentje. En wat is nu het wonderlijke dat we vannacht/vandaag vieren? Dat God mens is geworden in dit hulpeloze, machteloze kind! Nog altijd was het zo dat macht gekoppeld werd aan de grootste, de sterkste, die desnoods de rechten van de mens met ijzeren vuist onderdrukt. Maar de geschiedenis van Bethlehem openbaart een God die ons in Jezus niet verschenen is als een almachtige, maar als een kwetsbaar mens. Kerstmis betekent een revolutie in de visie van mensen op God: God is niet alleen degene die ver weg is, Hij heeft zich in Jezus aan ons getoond. In hem is God aan het licht gekomen, licht van het eeuwige licht.

.....met grote gevolgen

Een kind als teken van een nieuwe God. Een die niet machtig is zoals wij ons macht voorstellen –een koning, een heerser, een wonderdokter-, maar een die van zijn voetstuk komt, een kind van vluchtelingen dat vraagt om een welkom in de stad van de mens. De eersten die deze revolutionaire

boodschap te horen kregen waren herders die bivakkeerden op de velden van Bethlehem. Mensen met barstjes en scheuren, maar met het hart op de goede plaats. Zij verstonden dit krachtige teken van Gods menswording in een kwetsbaar kind. En zij verheerlijkten en loofden God om zijn solidariteit. Later, toen dit kind een volwassen man was geworden, stond hij aan de oever van de Jordaan om zich te laten dopen door Johannes. Johannes had veel leerlingen en sommigen dachten dat hij de beloofde Messias was. Maar hij zelf getuigt uitsluitend van wat hij niet was. Niet hij was het licht, maar hij getuigt van het licht midden in het donker van de tijd. Zoals de herders God loofden om zijn menswording, zo is Johannes de vreugdebode van het goede nieuws dat Gods licht was verschenen in Jezus van Nazareth, een mens van vlees en bloed. Hem wees hij aan als de Messias, de gezalfde van God, die de wereld kwam verlossen uit de duisternis. De Messias was dus geen onbereikbare hemelse gestalte, niet iemand uit kerkelijke of politieke kring, maar een man op sandalen, down to earth, een buitengewoon gewoon mens, die licht kwam brengen aan mensen in het donker: armen, gevangenen, gebrokenen van hart. Zie hoe het kleine kind van Betlehem een kracht ontwikkelt zonder weerga!

Aanvaarden wij het licht?

Op weg naar Kerstmis staken wij elke zondag een kaars aan op de adventskrans en we zongen daarbij een refrein uit Taizé: *Jezus, U bent het licht in ons leven, laat nimmer toe dat mijn duister tot mij spreekt. Jezus, U bent het licht in ons leven, open mij voor uw liefde, o Heer.* De vraag is: aanvaarden wij dit licht in ons leven? Willen wij vreugdeboden zijn van het evangelie, zodat het zijn licht kan verspreiden in het duister van onze tijd? Van ons wordt geen krachttoer verwacht. Zoals we in de advent vier weken de tijd kregen om te groeien naar het licht van Kerstmis, zo krijgen we ieder jaar tweeënvijftig zondagen de tijd om te leren dat de weg van Jezus geen weg is van geweld en tegengeweld, maar van breken en delen. Vandaag met Kerstmis en elke zondag die hierna komt kunnen we ons oriënteren op het verhaal van de Levende dat ons leert geloven in de kracht van het licht, dat hoe klein ook, groot genoeg is om het duister te verdrijven!

Joost Koopmans osa

*Eén ster maakt de lucht minder dreigend.
Eén kaars maakt de nacht minder zwart.
Eén hand maakt de weg minder eenzaam.
Eén stem maakt de dag minder stil.
Eén vonk kan een begin van nieuw vuur zijn.
Eén noot het begin van een lied.
(Jacqueline Roelofs, oecumenische gemeente)*

Lezingen Dageraadsmis

Eerste lezing: Jesaja 62,11-12

(Bron: Bijbel in Gewone Taal)

God komt om ons te bevrijden.

Dan zal de Heer dit tegen jullie zeggen, en iedereen zal het horen: 'Inwoners van Jeruzalem, jullie bevrijder is gekomen. En hij heeft zijn volk bij zich. Hij heeft hen bevrijd, ze zijn van hem.'

Het volk dat terugkomt, krijgt dan nieuwe namen: Heilig Volk, Volk dat door de Heer bevrijd is. En jullie stad zal heten: Stad waar de Heer van houdt, Stad die nooit meer verlaten wordt.

Vraag: Waarvan bevrijdt God je?

Evangelie: Lucas 2,15-20

De herders waren de eerste getuigen van de geboorte van Jezus.

Daarna gingen de engelen terug naar de hemel. De herders zeiden tegen elkaar: Kom, we gaan naar Bethlehem. Want God heeft ons verteld wat er gebeurd is. Laten we gaan kijken.'

Ze gingen meteen naar Bethlehem. Daar vonden ze Maria en Jozef, en in een voerbak lag het kind. Toen de herders het kind zagen,

vertelden ze wat de engel over hem gezegd had. Iedereen die het hoorde, was verbaasd over het verhaal van de herders. Maria probeerde te begrijpen wat het betekende. Ze bleef nadenken over wat de herders gezegd hadden.

De herders gingen terug naar hun schapen. Ze eerden God en dankten hem voor alles wat ze gezien en gehoord hadden. Want alles was precies zoals de engel gezegd had.

Vraag: Wat hadden de herders gezien en gehoord? Wat zie en hoor jij in deze Kerstboodschap?

*Nu is onze Heiland geboren:
laten wij van vreugde opspringen!
Augustinus*

Herinneringen uit een Roomse jeugd (11):

Kerstmis

Verreweg de meest belangrijke jaarlijkse christelijke feestdagen uit mijn dierbare jeugdherinneringen zijn de Kerstdagen. Pasen, afgezien van het eieren zoeken, laat staan Pinksteren lijken uit mijn geheugen verdwenen. Maar dan Kerstmis. En dat nog wel zonder de 'protestantse' of 'heidense' kerstboom en de tegenwoordig vaak daar ondergelegen cadeautjes. Ook van een kerstwintercircus in de schouwburg was toen nog geen sprake.

Het begon al enkele dagen tevoren met het samen opbouwen van het kerststalletje met broer en zussen op een vaste plek op de kast in de achterkamer. En op Kerstochtend naar de vroegmis om zes uur. Om half zes stonden wij al vaak, kleumend van de kou, op het kerkplein om in elk geval verzekerd te zijn van een zitplaats in de overvolle kerk. Traditiegetrouw was het een lange zit want er werden op zo'n hoogtijdag altijd drie missen achter elkaar gelezen. Afgezien van een korte wandeling was de eerste kerstdag vaak een 'binnenzitdag' met spelletjes en jokeren met opoe. En dan het overheerlijke kerstdiner. Hoewel mijn moeder altijd in keuken stond werd het traditionele konijn van die dag door mijn vader klaargemaakt. Tweede Kerstdag werd de andere oma in Tongelre bezocht en wandelden wij ook vaak

naar de mooie kerststallen van de Joriskerk en de Fatimakerk. Eenmaal verhuisd naar Woensel, staat mij de eerste kerst daar in het geheugen gegrift. Komend uit de nachtmis in de kerk van o.l.v. van Altijddurende Bijstand begon het, lopend in de Oude Torenstraat, flink te sneeuwen. Op zo'n mooie Witte Kerst wacht ik nu al jaren.

Harrie Meelen

Kerstavond in de vorige eeuw te Amersfoort

Door 's levens schommelingen qua werk en vriendjes, kwam ik in de jaren zeventig terecht in de Keistad. Job gevonden in de regio en een kamer in de stad. Dit vertrek lag in een compleet verhuurd pand. Twee-hoog-vóór was nog vrij: niet het grootste van de zes in H.v.Viandenstraat 5, maar wel met eigen keukentje en gebruik van toilet, dat werd gedeeld met Ludy V., neergestreken aan de achterkant.

Geleidelijk aan kreeg ik meer contacten door oriëntatie op activiteiten naast de full-time baan. Ook kerkelijk werd het een zoektocht, die stopte bij de Bergkerk. Niet mijn 'wijkkerk', -aan die begrenzing hield ik me al langer niet meer- maar wel een progressievere locatie. Hun bijbelgroep voor jongeren leek me wel wat, dus aangemeld. Het vrouwelijke aandeel bleek ook in deze setting te overheersen. Toch zou er met knaap Roel een fijne band groeien. Hij was kok in een kindertehuis. Op zijn vrije dagen, die nogal wisselden, probeerden we elkaar te treffen, maar zonder telefoon, laat staan andere communicatiewegen. Zijn kamer was één-hoog in een groter huis waar beneden de eigenaar woonde. Als bezoek naar zijn mening te lang bleef -na 10.30 uur!- werd er met een stok tegen het plafond geramd. Wegwezen was de eis. Dus kwam Roel liever naar mij toe, want ik had geen hospes. De vriendschap was veilig. Samen deelden we de hobby stijldansen en wilden dit -naast behoud van vriendschap, hoe ons bestaan ook zou verlopen- heus *blijven* doen...

Kerstavond 1969. De vijf andere jongedames uit het pand waren allen voor de feestdagen vertrokken. Zij hadden nog elders een thuis, wat niet voor mij gold. De bel ging 3x en -zoals dat met hem afgesproken- mikte ik dan de huissleutel uit het raam en kon mijn inmiddels vertrouwde gast naar boven klimmen. Hij arriveerde met een takje rode besjes. En ik zette een van mijn weinige platen op; ja, ik had een pick-up. Gekozen werd voor *To wish you a merry Christmas* met Harry Belafonte. Het eerste nummer *A Star in the East* -nu op cd- was mij onbekend en ontroert me steeds weer vanaf 1e Advent. Nummer 11 van deze kerstklanken heet: *Jehova, the Lord will provide*. Toen was mij nog zeer weinig bekend van die onbarmhartige organisatie. Dat zou later teleurstellend veranderen... Roel was verrast mij thuis te treffen, want dat bleef meestal gokken. We hadden een fijne avond. Overigens puur platonisch, want zo was ons contact. Hij bleef ook niet slapen, maar de volgende dag verrichtten we beiden weekendhulp in ziekenhuis De Lichtenberg, via de vereniging Mensen van Morgen. De taak bestond uit bardienst in de kantine van de verplegenden, zodat meer van hen een vrije avond kregen.

Hoe het verder verliep? Roel, wiens naïviteit op bepaalde vlakken mij en anderen pas later duidelijker werd, liet zich volkomen onverwachts annexeren door de Jehova's getuigen. Fors verdrietig: een redelijk gesprek werd onmogelijk. Schluss met de vriendschap. Eveneens geen gehos meer. Thans was het finito met alle door die sekte bestempelde aspecten als 'anders'-gelovigen, dansen en allerlei festiviteiten, al-dan-niet binnen

gelovige sferen zoals Kerstmis. Erg jammer. En of hij, destijds 9 jaar ouder, nog leeft?

Met mij is het Veel Vrolijker goed gekomen: happy hertrouwd, onder meer instrumentaal-oecumenisch actief. Toch blijf het genieten van Harry's klanken, nu maar loslatend hoe het Roel c.s. is vergaan... De houten deureklopper die hij ooit voor mij liet maken tijdens een knussere periode, blijft echter in onze slaapkamer hangen...

Wishing alle lezers A Merry BLESSED Christmas.

Ambriëlla

Mijn Kerstherinneringen

Eind jaren veertig begin jaren vijftig was de Nachtmis in onze parochiekerk in Amsterdam om drie uur 's nachts. Aangezien we een aardig eindje moesten lopen voor we bij de kerk waren, vertrokken we bijtijds. Natuurlijk gingen we ook op tijd weg om een goed plaatsje te hebben! In de anders zo drukke straten in onze buurt was het stil. Wij werden er zelf stil van. En al lopend dacht ik zoiets als: Nog even en we zijn in de kerk, waar het licht is en warm : Kerstmis!

Eenmaal getrouwd heb ik met Herman, mijn man en onze kinderen tussen 1966 en 1974 in Losser gewoond. Een van de tradities in Twente was het midwinterhoorn blazen. In de dagen voor Kerstmis kon je, als je 's avonds nog even buiten was, de diepe wat droevige klank van deze hoorn horen. Ergens op een boerderij in de omgeving blies iemand op zijn/haar hoorn en vroeg om antwoord. Even later kwam dat van iemand op een buurtboerderij. Dat antwoord was voor mij zoiets als: Ja, we zijn er nog! Ook in deze donkere tijd. Maar.....nog even en het licht komt terug.

Wies Kleene

Frankrijk, eind jaren vijftig: De schaapjes van de kerststal

Het was de eerste zondag van de advent en, volgens onze familietraditie, de dag om de kerststal op te zetten. Leeg natuurlijk! En rondom de stal, zoals iedere jaar enkele schapen.

Kerstmis was voor ons, de kinderen, het grootste feest van het jaar! Geen sprake van een kerstman, wij vierden de geboorte van Jezus! Natuurlijk vonden wij cadeautjes in onze schoenen wanneer wij terugkwamen van de nachtmis maar wij hebben altijd geweten dat het een geschenk was van onze ouders. En dat heeft nooit iets tekort gedaan aan het wonderlijke van deze nacht! Hierbij moet worden gezegd dat Kerstmis het enige moment van het jaar was, waar wij een stuk speelgoed kregen en daarbij nog een mandarijntje en twee "papillottes" (lokale speciale kerstbonbons). Hemelse lekkernij!

papillottes

Een belangrijke zorg van onze ouders was dat het religieuze aspect van dit feest niet op de achtergrond kwam te staan. Dit jaar hadden zij daarvoor iets bedacht om ons voor te bereiden op Kerst. Ieder van de kinderen kreeg een klein schaapje, met om zijn nek een gekleurde draad van wol. Voor ieder kind een andere kleur. Alle schapen zouden deze avond, achter op de kast geplaatst worden waar ook de kerststal stond.

Als wij goed ons best hadden gedaan, konden wij ons schaapje laten lopen in de richting van de kerststal. En het kon ook andersom als wij niet lief waren geweest, moest het schaapje een stukje terug. En ieder zou het doen volgens zijn eigen geweten!

Ik vond het een grandioos idee. In mijn fantasie zag ik al met de kerstnacht, de kerststal met alle kerstbeeldjes, op het moment, na de nachtmis, dat wij het kindje Jezus in zijn kribbe zouden plaatsen omringd met al onze schapen met de gekleurde sjaals.

We moesten dit nog wel vier weken volhouden!

De eerste dagen verliepen zonder problemen, maar snel vond de één of de ander dat sommige schapen wel heel snel vooruit gingen en besloot om die schapen wat terug te zetten en zijn eigen schaap voorop in het peloton te plaatsen.

Zo weet ik niet wat ik Michel had aangedaan, maar toen ik van school terugkwam, was mijn schaap terug op de startlijn en die van hem huppelde voorop in de kudde! Ik ging regelrecht naar mijn moeder om mij te beklagen. Zij zuchtte toen heel diep!

's Avonds, bij het gezamenlijke avondgebed kregen wij van mijn vader opnieuw een uitleg met alle spelregels en vooral een opheldering over de bedoeling van de hele actie. Wij zouden allemaal opnieuw beginnen!

Na een paar dagen werd het voor mijn moeder te veel, zij pakte alle schapen bij elkaar en die zagen wij pas weer tevoorschijn komen op de kerstavond naast elkaar, tegelijk met alle andere kerstbeeldjes. Alleen het kindje Jezus was er nog niet, hij zou pas na de nachtmis zijn plekje vinden, als wij terug zouden komen van de kerk.

Dit Kerstfeest werd net zo prachtig als alle andere jaren. Het experiment met de schapen was mislukt, maar wij hadden allemaal begrepen dat wij met ons gedrag onszelf konden voorbereiden op het vieren van Jezus geboorte. De schapen, met hun gekleurde sjaals, zijn jaren in de doos met alle kerstbeeldjes gebleven. Nooit is er een tweede poging gedaan om deze "spirituele" oefening te hervatten.

Simone Bartelds-Lathuilière

Kerst op Mariënhage

De redactie van *Kerk-Krant* vraagt om kerstherinneringen. Graag wil ik aan die kerstherinneringen de mijne toevoegen. Ik ga dan niet terug naar mijn jeugdjaren maar naar de jaren 1958/1960 toen ik als frater augustijn in het klooster Mariënhage woonde en filosofie studeerde, samen met ongeveer 30 medebroeders verdeeld over twee klassen.

Pater Oddens met zijn zangers

De viering van Kerstmis was een hoogtepunt en daar bewaar ik goede herinneringen aan. De nachtmis om twaalf uur in een stampvolle Paterskerk met gregoriaanse gezangen verzorgd door de fraters en de vaste gezangen (kyrie/gloria/sanctus/ag-nus dei) uit de Messe de Minuit van Charpentier gezongen door het koor van pater Oddens. Dat waren nog de jaren van vóór het Tweede Vaticaans Concilie. In de liturgie waren nog geen veranderingen aangebracht. Het was

nog een plechtige mis met "drie heren" met alles erop en eraan! Met enige weemoed denk ik er nog aan terug al zou ik het nu niet meer zo kunnen vieren.

Natuurlijk hoorde er in die jaren ook een feestelijk kerstdiner bij met wijn en sigaren. Wij fraters waren dan ook tevens de "obers" om allen te voorzien van de overvloedige spijzen uit de kloosterlijke keuken. Later op de middag werden de vespers gezongen in de kerk, rijk versierd door de broeder-koster Aloysius.

Ik denk dat we in die jaren met ongeveer 55 medebroeders hebben gewoond in Mariënhage. Maar dit alles is dan ook al 60 jaar geleden! Een totaal andere tijd en een totaal andere leefwijze als augustijn.

Ik kijk er toch met dankbaarheid op terug en juist in deze corona tijd gaan mijn gedachten vaak terug naar vroeger jaren. Ik hoor dat ik daar niet alleen in sta.

Dit jaar kerstmis vieren zal heel anders zijn. We missen het samen-komen met elkaar zowel kerkelijk (maximaal 30 personen) als huiselijk (maximaal 3 personen). In onze situatie wonend in een torenflat in Gestel met tien medebroeders en een zuster, komen we op kerstavond samen in onze kapel en eten gezamenlijk op eerste kerstdag. Dit jaar anders dan andere jaren maar ik herhaal maar de woorden van een oude dichter en mysticus die zegt: "Al wordt Christus duizend keer geboren in Bethlehem, het is vergeefs als hij niet geboren wordt in mij, in mijn eigen hart."

Voor mij zijn dit woorden om over na te denken als voorbereiding op het kerstfeest.

Een Zalig Kerstfeest voor u die dit leest.

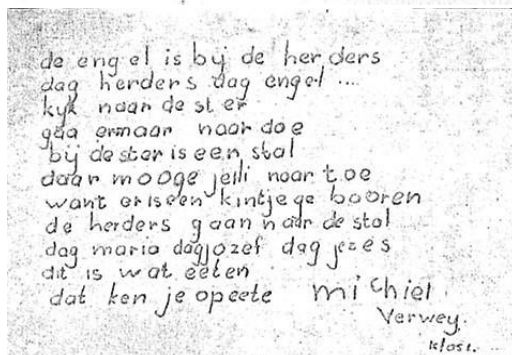
Louis Mulder osa

Mijn eerste publicatie

kerstfeest
daar staat een engel
maria is er ook
de engel zegt dag maria
en maria zei dag engel
jozef is er niet
jozef is naar een man en een vrouw
maar maria daar ben ik niet gekomen
je zekt een kinde knijge
dat is fyn zegt maria
jozef... jozef... jozef!
ik knijge en kinde
dat is niet
dat is wat
nee... ja... nee... ja
jozef is boos
en maria ook
nee nee maria en nee jozef
toei maria en toei jozef
dat mag niet hoor
zegt jozef
jozef maakt een wieg
en maria waait luiers en taakentjes
dan moeten ze weg
ze gaan naar de stal
ze zijn er al
ze zijn een stal
daar gaan ze in
het is er kout

Ik ben een buitenstaander van uw gemeenschap en woon in Leuven. Onder normale omstandigheden breng ik met Kerstmis een aantal dagen in Eindhoven door voor familiebezoek en dan woon ik met mijn ouders en een zus van mijn moeder de nachtmis in het Augustinianum bij. Een enkele keer ben ik ook op een andere zondag in de oude Paterskerk geweest. Of ik dit jaar naar Eindhoven kan komen, is onzeker. Daarvoor moet ik de door twee regeringen als banvloeken opgelegde quarantaines trotseren. Het ziet er niet goed uit. Vandaar dat ik toch de behoefte voel iets te sturen.

de engel is bij de herders
dag herders dag engel ...
kijk naar de stal
ga er naar naar doe
bij de stal is een stal
daar mooge je li naar toe
want er is een kinde ge booren
de herders gaan naar de stal
dag maria dag jozef dag jees
dit is wat eten
dat ken je opete michiel
Verwey.
klost.

Kerstmis is een moment om eens stil te staan, thuis te komen. Het is de nachtmis, het is de hoop van elk nieuw begin, de hoop dat het beter zal gaan. Het is de kerststal, de geur van worstenbroodjes die in de oven warm worden. En de smaak daarvan natuurlijk.

De kerststal dus. Ik herinner me een donkere laatste schooldag op de kleuterschool in Oirschot (waar ik geboren ben) toen we met nat papier een grotje voor de kerststal maakten. Ik herinner me een Kerstdag (en ja, die keer had het echt gesneeuwd) dat wij de verschillende kerststalletjes in Oirschot gingen bekijken, bij de Karmelietessen, bij de Franciscanessen, in de grote Sint-Pieter. Kerstmis is voor mij vooral het Kerstverhaal zelf dat vorm krijgt op allerlei manieren.

Ik stuur u het Kerstverhaal dat ik nu 50 jaar geleden als eersteklasser schreef en dat in de schoolkrant van de toenmalige Odulphusschool verschenen is. Mijn eerste publicatie, een gouden jubileum. Ik was zes jaar en kon net drie maanden schrijven. Dat is te zien. Maar dat is niet zo erg, als je pas drie maanden kunt schrijven. Het is deel van mijn kerstherinneringen.

Met hartelijke groet uit het Zuid-Brabantse Leuven,

Michiel Verweij

Uit een oude doos

Van jongs af aan ben ik een verzamelaar van met name boeken, documenten, foto's, en krantenknipsels. En vooral van zaken die met mijn familie te maken hebben. Een chronisch ruimtegebrek is het gevolg maar het loont wel. Wat dacht u van deze kerst- en nieuwjaarswensen? Ze komen uit de nalatenschap van mijn grootouders en zijn bijna honderd jaar oud. Zijn het geen juweeltjes?

Toen Jozef voor Maria een huisje aan het zoeken was in Bethlehem, werd Jozef overal weg gestuurd en in de herberg ook. Toen zij hij tegen Maria: Ik weet dat hier in Bethlehem zijn veel grotten; daar moeten wij maar slapen, Maria, want is is niks anders meer. Toen zij in een kribbe keken, zei Maria tegen Jozef: deze is leeg. Zullen wij hier maar in gaan. Toen zei Jozef: dat is goed. Toen Sint Jozef de voerbak pakte toen zei hij tegen Maria: Ik zal een bed voor U maken. Hij pakte stro. Maria zei: nee. Toen vielen zij in slaap. Maar opeens lag Jezus in de kribbe en een engel zagen zij en nog een engel en nog een en nog een en nog een. En herders kwamen naar het Kindje kijken en de drie koningen ook. Koning Herodes was jaloers en hij vroeg Caspar: zal jij mij de weg wijzen?

FRANS VAN SAVELKOULS, Floraweg 132, 8 jaar.

Dit knipsel uit *De Gelderlander* van december 1958 kwam ik tegen toen ik op zoek was naar de kaarten. Zo ziet u maar: wie wat bewaart, die heeft wat!

Frans Savelkouds

Kerstavond

Op het station was het druk: de mensen haastten zich naar de trein, bus of metro. Kantoren en winkels waren gesloten, de kerstinkopen gedaan. In de stationshal en op het plein zorgden diverse muzikanten voor een vrolijke noot. In de verte waren liederen van het Leger des Heils te horen. Een oudere man met een hondje bood met luide stem de *Daklozenkrant* te koop aan. Daar tussendoor liepen enkele bedelaars de hand op te houden. Een van hen was Siegfried, een man van zo'n jaar of veertig. Hij

had geld nodig voor de nachtopvang en sloeg geen acht op het commentaar om zich heen: "Laat die vent gaan werken" en wat dies meer zij. Men zou zijn verhaal toch niet geloven.

De laatste tijd had Siegfried geen zin meer om zich te wassen of te scheren, zodoende zag hij er niet appetijtelijk uit. Toch probeerde hij de hoop op betere tijden niet op te geven.

Hij dacht aan zijn overleden moeder: wat zei ze ook al weer? Moed verloren, alles verloren. Ja, dat zei ze. Dus bleef hij maar hopen op betere tijden.

Onze bedelaar rilde en liep het metrostation in. Het was er druk wegens vertraging. Zijn oog viel op diverse kleurige dozen, die mensen naast zich op de grond hadden staan of in hun hand hielden, sjouwend met weekendtas of rugzak. Dichterbij komend, zag hij dat het kerstpakketten waren en probeerde een gesprek aan te knopen met een van de bezitters van zo'n mooie doos: "Wat heb jij daar voor een groot pak", waagde hij te zeggen tegen een werkstudent die naast hem stond.

En het lukte zowaar: hij kreeg antwoord. Er werd zelfs naar hem geluisterd! Siegfried toonde zijn dankbaarheid over de belangstelling van de student en vroeg hem een beetje geld. Maar deze weigerde en zei: "Geld heb ik niet, maar je mag hier iets uitzoeken" en hij wees op de doos, die bij hem op de grond stond. "Meen je dat nou echt?" zei Siegfried stomverbaasd. "Jazeker, ik meen het" antwoordde de student "neem maar wat je wilt". Siegfried nam er alle tijd voor om de inhoud van de doos te bekijken. Tenslotte haalde hij twee kleine rode en witte flesjes wijn te voorschijn en verborg ze in de binnenzak van zijn versleten jas. Met een glimlach nam hij afscheid en zei: "Die drink ik vanavond fijn op, dan word ik lekker warm van binnen".

De flesjes waren snel leeg, maar een luisterend oor en het geschenk van een medemens zijn de ontvanger lang in herinnering gebleven.

Riet Siefken-Heijbers

Kerstervaring

Het zal ongeveer 75 jaar geleden zijn dat ik mijn eerste en mooiste kerstbeleving mocht ervaren. Ik had dat jaar mijn eerste communie gedaan en mocht ook voor de eerste keer mee naar de nachtmis die om vier uur begon. Wij woonden in Nuenen in het buitengebied dat in die tijd nog erg landelijk was. Karresporen vormden er de weg. Het was gemakkelijk om je met de fiets te verplaatsen. Ik mocht bij mijn vader achterop. Maar toen we een tijdje onderweg waren, gebeurde het..... Waar ben ik? Wat zie ik? Wat mag ik beleven? Een ongelooflijke sterrenpracht stond aan de hemel.

Zoiets moois had ik nog nooit gezien. Een koepel met oneindig veel sterren, grote en kleine, ontvouwde zich boven mij en mijn vader. En de rust en de vrede die wij voelden, daar zijn eigenlijk geen woorden voor. Maar dat was nog niet alles. We hoorden de klokken van onze kerk luiden maar ook tegelijkertijd de klokken van de naburige kerken. Het feestgevoel was compleet. We waren inmiddels van de fiets gestapt om te genieten van de vreugde en van de blijdschap rondom ons. De ruimte die de hemelkoepel ons gaf, maakte ons sprakeloos. We werden omvat door iets zeer groots.

Alle tijden door is in religieuze geschriften en in vele andere uitingen het wonder van de schepping beschreven. Het brengt ons mensen tot nadenken en doet ons openstaan voor een groot mysterie. Gelukkig kunnen wij deze diepe gevoelens en belevingen telkens in ons hart opnieuw geboren laten worden.

Dolf van der Linden osa

Kerst in Birma

Jaren geleden las ik een verhaal over een lichtje dat indruk maakte. Het ging over een man die in een Japans concentratiekamp gevangen zat. Met vele anderen zat hij gevangen, niet alleen achter prikkeldraad, maar ook in wanhoop en uitzichtloosheid. Zou er ooit een einde komen aan hun lot? Zouden ze ooit nog vrijheid en vrede kennen?

De man had een klein stukje kaars bewaard. Hij wilde het opeten als de honger te zwaar zou worden. Zo was dat stukje kaars een houvast voor hem dat hij bewaakte en verdedigde en dat hem overeind hield ondanks alle vernederingen en lichamelijke uitputting. Toen werd het Kerstmis. Een van de andere gevangenen wist dat het kerstnacht was. In die nacht, toen ze allen met hun gedachten thuis waren en zich afvroegen of ze volgende jaar Kerstmis zelf thuis zouden zijn, stak hij zijn kaars aan. Zijn laatste redmiddel en houvast tegen de wanhoop, tegen de honger, liet hij opbranden. Maar al de gevangenen van zijn barak verzamelden zich rond dat licht, putten hoop uit dat licht. En een gevangen predikant citeerde uit zijn hoofd uit de bijbelteksten van Kerstmis: 'Licht straalt over hen die wonen in het land van doodse duisternis, licht schijnt in de duisternis, en de duisternis kon het niet overwinnen.' En al lang nadat de kaars op en uit was, brandde het licht nog in hun hart en gaf het hun kracht om het vol te houden.

Vraag: Hoe houden wij het vol in deze tijden waarin het corona-virus heerst en ons doen en laten mede bepaalt?

Rene Hornikx

Kerststal in de oude Paterskerk

Kerstknipsels verzameld door Joost Koopmans

Kerst in lockdown-tijd

Eindelijk een kerst zoals het hoort: sober, thuis, geen copieus kerstdiner, de herberg vol, misschien wat overgebleven brood en wijn. Niet meer dan drie gasten tegelijk, eerst drie herders en een paar dagen later drie wijzen. Simpele cadeautjes uit eigen bezit: goud (de ring van oma,) wierook, om samen bij te mediteren, en mirre uit eigen moestuin. Het mooie is: het is een geïmproviseerd feest ter gelegenheid van een mooie spontane thuisbevalling in primitieve omstandigheden zonder verloskundige hulp. Soms moet je het ook doen met de middelen die je hebt en leg je de baby maar in een voederbak. Ook nu hoor ik de engelen zingen, zij het via kerkdienst gemist of YouTube. (*Ingezonden brief aan TROUW*)

Kerst: een oerverhaal

De schrijver Stephan Sanders die in 2017 belijdend katholiek werd, vertelt dat hij het christendom het sterkst ervaart, wanneer oeroude ideeën, die van lang voor Christus' geboorte dateren, hernomen zijn in het geloof. De band tussen vader, moeder en kind. De onvoorstelbaarheid van nieuw leven. De duisternis die wijkt, omdat er licht doorbreekt. De Koning die geboren wordt in een voederbak. De nederigste mensen, Jozef en Maria, die door een raadselachtige speling van het lot –wij noemen dat ook wel voorbeschikking- een hemelse taak te vervullen krijgen.

Een wezensvreemde kerst.....

Op 27 november 2017 had dominee Ebi Wassenaar een afspraak in de kerk van Rhenoy met de pianostemmer. Het lukte hem niet de piano in orde te maken die de kerk had gekregen. Hij had een afspraak in de buurt en vroeg de dominee die bij haar thuis te mogen afwachten. Dat wilde zij niet. Uit het niets sloeg hij haar met een hard voorwerp op het hoofd. Dat heeft de 65-jarige predikante voor het leven gehandicapt gemaakt: ze is linkszijdig verlamd en heeft bij alles wat ze doet hulp nodig. Hanny Truin, met wie ze woont en een vriendschapsrelatie heeft, had borstkanker. Twee dagen na de aanslag had zij haar eerste chemokuur. Met kerst lag zij in een ziekenhuis in Rotterdam, terwijl Ebi nog in een revalidatiecentrum in Leersum was. 'Op kilometers afstand moesten wij kerstmis vieren in een voor ons wezensvreemde omgeving van kerstmannen, puntmutsen, jingle bells. Een wereld van verschil met de manier waarop wij gewoon zijn kerst te vieren, als ontmoeting met het ontwapenende kerstkind, als de geboorte van het licht dat de duisternis overwint. Ik denk dat ik dit jaar (2018) bijna mediterend bij de kerstdienst zal zitten', vertelt Ebi.

... en een reinigend ritueel

Maar eerst had ze een ritueel nodig om haar weer over de drempel heen te helpen, want ze kon de confrontatie niet aan met de plek waar de pianostemmer op haar inbeukte. Een bevriende theologe hielp haar daarbij. Met mos maakte ze een zachte plaats van de harde, koude leistenen waarop

Ebi twee uur had gelegen in een plas bloed. Ze legde er een witte roos, ze brandde wierook, Taizé-muziek omringde hen. 'Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur, dat nooit meer dooft.' Dit lied is het hele jaar met haar meegegaan. 'Het ritueel werkte heel reinigend', zegt Ebi. 'Na de aanslag was de kerk een plek geworden van harde krachten, van pijn, van angst. Terwijl het een ruimte is die veilig moet zijn. Met de zachte krachten die mij werden toegebeden kon ik weer verder. Ik leerde dat er altijd een pad is om te gaan.' Toen kon het echt kerst worden...

Een verwend volk?

Stijn Fens vraagt zich in TROUW af waar wij ons met Kerst druk over maken: gaat het in onze gesprekken over de kwetsbare groep mensen die al sinds maart veelal geïsoleerd leeft en misschien deze Kerst wel alleen door moet brengen, of gaat het vooral over onze frustraties over de inbreuk die de coronamaatregelen van de overheid maken op de onschendbaarheid van ons eigen gezellige kerstfeest en -daarop volgend- dat het zo flauw is dat we geen vuurwerk mogen afsteken dit jaar. Het zijn, aldus Fens, de zorgen van een verwend volk dat meent in ballingschap te verkeren.

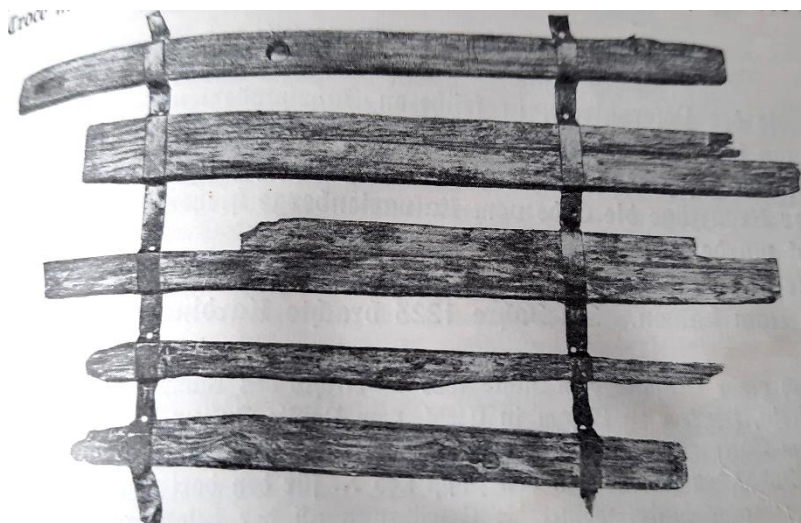

Relikwie van de kerstkribbe in de S. Maria Maggiore in Rome

In de Romeinse kerk Maria Maggiore te Rome bevindt zich een relikwie bestaande uit vijf plankjes die onderdeel geweest zouden zijn van de kribbe uit Bethlehem. Deze relikwie inspireerde Michiel Verweij tot onderstaande versregels. Het is zijn eigen vertaling van de vier regels die hij oorspronkelijk in het Latijn schreef.

*Vijf plankjes - meer is er niet over - eerbiedig vereerd;
Maar genoeg: teken van oude vreugd.
Boreling, stralen van een hoge ster verlichten het pad,
Glimlach ons toe, klein goddelijk kind!*

*Michael Pratensis Oirschotanus
(vertaling: Michiel Verweij)*

Afbeelding van de relikwie in A. de Waal, *Roma sacra* (Regensburg, 1926).

Kerstwens 2020

Een vreemde tijd ligt achter
ons.

Een onbekende tijd ligt voor
ons.

Bij ons is een kind geboren.

Even telt het verleden niet
meer

en de toekomst is nog ver.

Vreugde is er om het kind.

Het brengt licht mee

dat onze duisternis doorbreekt.

Het brengt vrede mee

dat onze onvrede oplost.

Het brengt hoop mee

achter de horizon verankert.

Het brengt vertrouwen mee

dat we voluit kunnen leven.

God wordt zichtbaar

in de glimlach op ieders

gezicht.

Een zalig en gelukkig

kerstfeest.

Rene Hornikx